

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ»

Ступінь освіти	бакалавр
Освітня програма	«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Тривалість викладання	8 чверть
Заняття:	4 семестр
Лекції	розклад
Практичні	розклад
Мова викладання	українська
Кафедра, що викладає	прикладної економіки, підприємництва та публічного управління
Консультації:	за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти
Інформація про викладачів:	

Горпинич Олександр Володимирович (лекції, практика)	доцент
Персональна сторінка	https://pe.nmu.org.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi/gorpinich/gorpinich.php
Е-пошта:	Horpynych.O.V@nmu.one

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/index.php?categoryid=14>

1. Анотація до курсу

Зміни в економічному розвитку України потребують впровадження інноваційних інструментів в управління економікою, розширення інтелектуальних можливостей систем управління. Усе це робить украї потрібним опанування новими та удосконаленими методами управління та прийняття рішень, зокрема, в підприємницькій діяльності. Щоб опанувати методи прийняття управлінських рішень, має бути не тільки відповідне теоретичне обґрунтування підходів до виконання цього завдання, а й готовність практики до сприйняття рекомендацій науки. Специфічна особливість освоєння цього курсу – не лише набуття знань про застосування методів прийняття управлінських рішень, а й вироблення навичок практичного використання цих знань.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формування у студентів відповідних дисциплінарних компетентностей, які в свою чергу впливають на формування професійних компетентностей щодо прийняття ефективних управлінських рішень в підприємницькій діяльності з застосуванням традиційних та інноваційних методів обґрунтування, розробки, реалізації та оцінки таких дій.

Завдання курсу:

- розкрити зміст методів прийняття управлінських рішень та необхідність цих методів для планування і організації успішного бізнесу;
- дослідити умови успішного прийняття управлінських рішень;
- узагальнити методи прийняття управлінських рішень за різних умов, визначити їх особливості;
- набути навичок використання методів прийняття управлінських рішень.

3. Результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- теоретичні основи прийняття управлінських рішень;
- задачі і методи прийняття управлінських рішень;
- можливості і обмеження методів прийняття управлінських рішень як виду професійної діяльності;
- процедури пошуку і вибору методів прийняття управлінських рішень;
- методи оцінки ефективності прийняття управлінських рішень

вміти:

- використовувати отримані знання для прийняття управлінських рішень;
- аналізувати умови прийняття управлінських рішень;
- формулювати методи прийняття управлінських рішень;
- встановлювати необхідні методи прийняття управлінських рішень;
- використовувати на практиці методи прийняття управлінських рішень.

4. Структура курсу

Лекції

Тема 1. Сутність та вимоги до управлінських рішень.

1.1. Рішення як елемент системи управління.

1.2. Загальні поняття про управлінське рішення, їх мета та задачі. Суб'єкти й об'єкти управлінських рішень.

1.3. Види та класифікація управлінських рішень.

1.4. Вимоги до рішень, структурованість та їх комплексність.

Тема 2. Підходи та моделі до прийняття управлінських рішень.

2.1. Сутність прийняття управлінських рішень.

2.2. Підходи та моделювання прийняття управлінського рішення.

2.3. Основні етапи розробки та прийняття управлінських рішень.

Тема 3. Вибір управлінських рішень у різних умовах середовища та ризику.

3.1. Вплив середовища на прийняття управлінських рішень.

3.2. Методи аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища.

3.3. Прийняття управлінського рішення в умовах визначеності.

3.4. Поняття умов невизначеності та ризику. Прийняття управлінського рішення в умовах невизначеності та ризику.

3.5. Правила і критерії прийняття рішень в умовах невизначеності та ризику.

3.6. Психологія поведінки у ситуаціях ризику та використання механізму інтуїції для розробки рішень.

Тема 4. Методичні основи прийняття управлінських рішень з урахуванням людського фактору і психологічних аспектів.

4.1. Сутність методів обґрунтування і прийняття управлінських рішень, їх класифікація.

4.2. Адаптація методів прийняття рішень до умов середовища.

4.3. Місце людського фактору у процесі прийняття рішень (особистісні фактори; особливості мислення; специфічний вплив темпераменту, віку, досвіду).

4.4. Особливості стилів прийняття управлінських рішень.

Тема 5. Аналітичні методи прийняття управлінських рішень.

5.1. Характеристика аналітичних методів.

5.2. Традиційні методи економічного аналізу при прийнятті рішень.

5.3. Економіко-математичні методи прийняття управлінських рішень.

Тема 6. Евристичні та експертні методи прийняття управлінського рішення.

6.1. Евристичні методи розробки та прийняття рішень (метод «мозкової атаки», метод особистої аналогії, метод номінальної групи, метод «635»).

6.2. Експертні методи прийняття управлінських рішень. Організація та ефективність використання експертних оцінок.

6.3. Метод сценаріїв та дерева рішень.

6.4. Ділові ігри як метод обґрунтування рішень: принципи побудови та проведення.

Тема 7. Методи прийняття рішень у прогнозуванні діяльності бізнес-організації.

7.1. Сутність і роль прогнозування, вимоги до прогнозних рішень.

7.2. Кількісні методи прогнозування (методи екстраполяції).

Тема 8. Методи прийняття стратегічних управлінських рішень

8.1. Сутність і особливості стратегічних управлінських рішень, області їх прийняття.

8.2. Методи оцінки зовнішнього середовища бізнес-організацій при стратегічному плануванні.

8.3. Методи оцінки внутрішнього середовища бізнес-організацій при стратегічному плануванні.

8.4. Методи комплексної оцінки зовнішнього та внутрішнього середовища бізнес-організацій при стратегічному плануванні.

Практичні заняття

1. Вибір управлінських рішень у різних умовах середовища та ризику.

2. Вибір та застосування аналітичних методів прийняття управлінських рішень.

3. Вибір та застосування евристичних та експертних методів прийняття управлінського рішення.

4. Вибір та застосування методів прийняття рішень у прогнозуванні діяльності бізнес-організації.

5. Вибір та застосування методів прийняття стратегічних управлінських рішень.

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Дистанційна платформа Moodle.

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Практичні роботи приймаються за контрольними запитаннями до кожної з роботи.

Індивідуальні завдання та контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені Національною рамкою кваліфікації (НРК) для бакалаврського рівня вищої освіти.

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку). Максимальна кількість балів при підсумковому оцінюванні: 100.

Рівень, рейтингова шкала	Теоретична підготовка	Практичні уміння і навички
Високий, 90–100, відмінно	Студент має глибокі, міцні і систематичні знання всіх положень теорії, може не тільки вільно сформулювати, але й самостійно довести закони, теореми, принципи, використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.	Студент самостійно розв'язує типові задачі різними способами, стандартні, комбіновані й нестандартні завдання, здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат. При виконанні практичних та індивідуальних робіт студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу. Крім того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати.
Вище середнього, середній 82-89; 74-81; дуже добре, добре	Студент знає і може самостійно сформулювати основні теоретичні положення, принципи та пов'язати їх з реальними явищами, може привести вербальне формулювання	Студент самостійно розв'язує типові (або за визначеним алгоритмом) завдання, володіє базовими навичками з виконання необхідних логічних операцій та

	основних положень теорії, навести приклади їх застосування в практичній діяльності, але не завжди може самостійно довести їх. Студент може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.	перетворень, може самостійно сформулювати типову задачу за її словесним описом, скласти типову схему та обрати раціональний метод розв'язання, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату.
Достатній, 64-73, 60-63 задовільно, посередньо	Студент відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теорії, знає істотні ознаки (засади) основних теоретичних положень та їх відмінність, може записати окремі термінологічні дефініції теоретичного положення за словесним формулюванням і навпаки; допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може.	Студент може розв'язати найпростіші типові завдання за зразком, виявляє здатність виконувати основні елементарні аналізи, але не спроможний самостійно сформулювати задачу за словесним описом і визначити метод її розв'язання.
Низький, 0-59, незадовільно	Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про теоретичні положення. У відповіді цілком відсутня самостійність. Студент знайомий лише з деякими основними поняттями та визначеннями курсу, з допомогою викладача може сформулювати лише деякі основні положення теорії.	Студент знає умовні позначення та вміє розрізняти основні величини, вміє розв'язувати завдання лише на відтворення основних формул, здійснювати найпростіші математичні дії.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації

(вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) та регламентується нормативними документами про організацію навчального процесу в університеті.

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

8. Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків. навч. посіб. / Л.І. Донець, О.В. Шепеленко, С.М. Баранцева, О.В. Сергєєва, О.Ф. Веремейчик / За заг. ред. Л.І. Донець. К.: Центр учбової літератури. 2012. 472 с.

2. Балджи М.Д., Карпов В.А., Ковальов А.І. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: навч. навч. посіб. Одеса: ОНЕУ. 2013. 670 с.

3. Негрей М.В., Тужик К.Л. Теорія прийняття рішень: навч. посіб. 2018. 272 с.

4. Моделі й методи прийняття рішень: навч. посіб. / С.А. Ус, Л.С. Коряшкіна. М-во освіти і науки України. Нац. гірн. ун-т. Д. : НГУ. 2014. 300 с. URL: <http://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/146547/CD547.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Додаткові

1. Ефективність бізнес-процесів: інструменти для прийняття управлінських рішень. URL: <https://ua.accace.com/efektivnst-bznes-procesv-nstrumenti-dlja-prijnjattja-upravlnskih-rshen-news-flash/>
2. Прийняття управлінських рішень: навч. посіб. / Ю.Є. Петруня, Б.В. Літовченко, Т.О. Пасічник та ін. за ред. Ю.Є. Петруні. Дніпропетровськ: Університет митної справи та фінансів. 2015. 209 с.
3. Гевко І.Б. Методи прийняття управлінських рішень : підручник. К. : Кондор. 2011. 186 с.
4. Конспект лекцій з дисципліни «Методи і алгоритми прийняття рішень». Дніпропетровськ. 2015. 104 с. URL: http://ut.nmu.org.ua/ua/information-to-student/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B5%20%D1%83%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F/%D0%9A%D0%9E%D0%9D%D0%A1%D0%9F%D0%95%D0%9A%D0%A2_%D0%9C%D0%90%D0%9F%D0%A0.pdf
5. Полінкевич О.М., Волинець І.Г. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк. 2018. 336 с.